

Op 14 april 2025 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Alberto Blömer van de fractie PVV gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Alberto Blömer (PVV) inzake minderjarige statushouders Perikplein.

Inleiding vragensteller

Naar aanleiding van de inloopbijeenkomst op 1 april 2025 over de 16 mannelijke minderjarige statushouders tussen de 16 en 18 jaar, die gehuisvest worden aan het Perikplein, heeft de PVV Enschede de volgende vragen.

Dat het allemaal niet van een leien dakje gaat met statushouders in Enschede weten we allemaal en dat de gemeente Enschede foutieve informatie aanreikt is ook bekend. Maar echt alles wordt uit de kast gehaald om statushouders onderdak te bieden in onze gemeente met alle risico's van dien. Deze jongeren hebben "trauma's" opgelopen door de oorlog en worden ondergebracht in appartementen tegenover het Perikplein, maar de PVV heeft twijfels wat er door het College wordt aangegeven en hoe. Bijvoorbeeld over de rugzakjes die deze heren hebben.

Antwoord

Voordat het college inhoudelijk op de gestelde vragen ingaat, willen we benadrukken dat het hier gaat om jongeren met een verblijfsstatus die onder verantwoordelijkheid van de Nederlandse overheid vallen en waarvoor wettelijke zorg- en opvangverplichtingen bestaan. Vanuit de visie Inclusief Enschede staat voor ons gelijkwaardigheid, wederzijds respect en een veilige sociale omgeving centraal.

Het gemeentelijke beleid is gericht op het bieden van veilige, begeleide huisvesting voor jonge statushouders, met oog voor zowel de belangen van deze jongeren als de leefbaarheid in de buurt. Hierover kunnen we met elkaar de dialoog voeren. De menselijke maat en inclusieve waarden zijn wat het college betreft leidend in het gesprek over de integratie van jonge statushouders in onze samenleving.

Vraag 1) Er wordt verteld dat deze jongens uit oorlogsgebieden komen onder meer uit Syrië, Ethiopië, Eritrea en Jemen. Graag een overzicht uit welke landen deze 16 jongeren komen en graag uitleg waarom deze jongeren zijn gevlucht, want zover bekend zijn voornoemde landen relatief veilig te noemen.

Antwoord: Tijdens de inloopbijeenkomst op 1 april 2025 is door het Nidos, de voogdijinstelling die verantwoordelijk is voor de alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv), toegelicht dat de 16 minderjarige statushouders die gehuisvest worden aan het Perikplein hoogstwaarschijnlijk afkomstig zullen zijn uit Syrië, Eritrea, Ethiopië en Jemen. Het gaat hierbij om jongeren die in het verleden asiel hebben aangevraagd in Nederland en aan wie, na een zorgvuldige beoordeling door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), een verblijfsvergunning is verleend. Deze beoordeling is gebaseerd op actuele landeninformatie, internationale verdragen en individuele omstandigheden.

In Enschede worden 16 minderjarige statushouders gehuisvest. Nidos bepaalt welke jongeren naar het Perikplein verhuizen.

Vraag 2) Hoe komt het dat er geen vrouwelijke jongeren onder deze vluchtelingen zijn, maar alleen maar jongens en kan het college via het COA-cijfermateriaal, inzicht verschaffen over hoeveel jonge statushouders, meisjes en jongens, apart genoemd, ons land binnenkomen, hoeveel er uiteindelijk in Enschede belanden en uit welke landen ze komen?

Antwoord: Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) houdt cijfers bij over aantallen

ingediende asielverzoeken van amv. Deze cijfers zijn uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en nationaliteit. Het dashboard van het CBS¹ gaat uit van minderjarige vreemdelingen die een aanvraag om toelating als vluchteling hebben ingediend en bij binnenkomst niet worden begeleid en/of verzorgd door ouders of een wettelijke voogd. Het gaat om amv die in de periode 1 januari 2014 tot 1 juli 2024 een voogdij maatregel hadden bij Nidos. Dit kunnen jongeren met of zonder verblijfsvergunning zijn.

Uit het meest recente cohortonderzoek van het CBS blijkt dat de instroom van amv overwegend uit mannelijke jongeren bestaat. Concreet betreft het circa 81% jongens, 13% meisjes en 3% waarvan het geslacht bij registratie niet is vastgesteld. Deze verhouding weerspiegelt internationale migratiepatronen.

Nidos bepaalt welke 16 jongeren naar Enschede verhuizen.

Vraag 3) Waren de 16 jongens in het bezit van een paspoort en zijn de jongeren onderzocht op hun werkelijke leeftijd, zo niet waarom niet en kan dat alsnog worden gedaan?

Antwoord: De procedure rondom de toelating en identificatie van amv valt onder de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid, in het bijzonder de IND en de Koninklijke Marechaussee. De gemeente is geen partij in de beoordeling van identiteit of leeftijd. Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van maatschappelijke begeleiding en huisvesting op het moment dat deze jongeren zijn toegelaten en geplaatst binnen de gemeente.

Vraag 4) We weten allemaal dat de uitdrukking: wandelende testosteronbommen, niet zomaar uit de lucht komt vallen. Dat de opvang in 98% van de gevallen goed gaat zonder incidenten is natuurlijk geen reëel beeld van de werkelijkheid. Graag wil de PVV duidelijke cijfers van alle incidenten die voorkomen in dit soort opvang plaatsen in de gemeente Enschede.

Antwoord: Op dit moment hebben we in Enschede geen andere opvanglocatie(s) voor amv-statushouders. Daar zijn dus ook geen cijfers van bekend. In het jaarverslag van Nidos zijn landelijke cijfers opgenomen over incidenten die zich hebben voorgedaan binnen de verschillende opvangvormen die Nidos in het land biedt. Dit betreft overigens álle amv die in Nederland worden opgevangen, waaronder ook alleenreizende minderjarige Oekraïense ontheemden.

Vraag 5) Deze jongeren worden opgevangen en begeleid door het Nidos. Maar wie betaald de locatie Perikplein?

Antwoord: De kosten voor zowel begeleiding als huisvesting worden door Nidos aan de contractpartner vergoed. Voor Enschede is dat de zorgorganisatie You Care. You Care is daarmee verantwoordelijk voor het huren van de locatie. YouCare betaalt dus de huur voor de locatie aan het Perikplein.

Nidos ontvangt rijksfinanciering en sluit contracten met gecertificeerde zorg- en begeleidingsinstellingen die namens Nidos de dagelijkse begeleiding en huisvesting organiseren voor amv. Dit gebeurt via landelijke aanbesteding. You Care doet de dagelijkse begeleiding van de amv aan het Perikplein.

Vraag 6) Is de begeleiding van deze jonge mannen (overdag 2 personen en in de nacht 1 persoon) voldoende om de veiligheid van onze inwoners te garanderen?

Antwoord: De ervaring leert dat deze bezetting voldoende is voor een goede begeleiding op locatie. Mocht hiertoe aanleiding zijn, wordt in overleg met Nidos en You Care bekeken of de begeleiding moet worden opgeschaald.

Vraag 7) Als deze groep jongeren naar buiten gaat is er geen begeleiding; wie is er verantwoordelijk als er dan wat gebeurt?

Antwoord: De amv vallen onder de wettelijke verantwoordelijkheid van Nidos. De amv aan het Perikplein zijn net als iedere andere jongere in Nederland, vrij om zich te bewegen in de openbare ruimte.

Wanneer een amv zich buiten de locatie van het Perikplein begeeft, is er doorgaans geen continue fysieke begeleiding aanwezig. Dit is landelijk gangbaar en geldt ook voor Nederlandse jongeren in o.a. begeleid wonen-voorzieningen.

Als zich buiten de locatie een incident voordoet waarbij een amv betrokken is, dan gelden de reguliere verantwoordelijkheden: You Care heeft een signalerende en corrigerende taak, en in het geval van strafbaar gedrag zijn politie en justitie verantwoordelijk voor handhaving en eventuele vervolging. In samenspraak met Nidos, als wettelijke voogd, wordt bekeken of aanvullende maatregelen nodig zijn.

Vraag 8) Er wordt verteld dat deze jonge mannen na een bepaald uur in de avond worden opgesloten, kan en mag dit volgens onze wetgeving en waarom doet de opvang dit?

Antwoord: Er is geen sprake van het opsluiten van amv. De begeleiding van deze jongeren is ondergebracht bij You Care, die kaders stelt aan het dagelijks leef ritme van de jongeren. Dit gebeurt vanuit het belang van structuur, veiligheid en rust binnen de woongroep. In het wooncomplex aan het Perikplein zijn ook andere bewoners waar de jongeren rekening mee moeten houden. De begeleiding – die 24 uur aanwezig is – maakt hierover afspraken met de jongeren.

Vraag 9) Gezien de begeleiding van deze jongeren is het duidelijk dat het geen evenwichtige personen betreft, waarom dan de kat op het spek binden en deze jongens juist in een buurt plaatsen waar de drugsoverlast heel groot is?

Antwoord: De betreffende jongeren zijn alleenstaande minderjarigen die vallen onder de wettelijke verantwoordelijkheid van Nidos en worden begeleid door You Care. De keuze voor een specifieke locatie komt tot stand op basis van een aantal overwegingen, waaronder beschikbaarheid van geschikte woonruimte, bereikbaarheid van voorzieningen zoals onderwijs en zorg, én de aanwezigheid van 24-uursbegeleiding. Tegelijkertijd wordt met politie, wijkteams, handhaving en maatschappelijke partners nauw afgestemd om eventuele risico's goed in beeld te houden en waar nodig extra inzet te plegen. Dat er sprake zou zijn van grote drugsoverlast wordt niet nader onderbouwd: vanuit de politie en handhaving wordt dit niet herkend, en ook cijfers laten niet zien dat er sprake is van structureel en (ernstige) drugsoverlast in en rondom de locatie Perikplein.

Vraag 10) Waarom zijn de bankjes op het Perikplein, ter vermindering van de drugsoverlast inmiddels niet weggehaald?

Antwoord: Het college is bekend met signalen uit de buurt rondom de bankjes op het Perikplein. Tijdens een wijkgerichte schouw op 24 april 2024 is dit onderwerp besproken met bewoners en partners. Uit de gesprekken met bewoners is gebleken dat er uiteenlopende opvattingen bestaan over de aanwezigheid van de bankjes; een deel van de bewoners spreekt de wens uit tot verwijdering, terwijl anderen juist het behoud ervan waarderen.

In de afweging over het al dan niet weghalen van dergelijke voorzieningen geldt dat de gemeente zorgvuldig te werk gaat, en daarbij kijkt naar zowel de oorspronkelijke doelstelling als naar de huidige ervaringen en signalen vanuit de omgeving. Het uitgangspunt is dat het wijzigen of verwijderen van publieke voorzieningen niet plaatsvindt op basis van enkele meldingen, maar dat hiervoor breder draagvlak en een duidelijke aanleiding nodig zijn. We kijken daarbij naar meerdere factoren, zoals gebruik, ervaren hinder, sociale functie en handhavingmogelijkheden.

Tot nu toe is niet gebleken dat de situatie zodanig is dat directe verwijdering noodzakelijk is. Wel blijft de gemeente de ontwikkelingen monitoren en voeren we het gesprek met buurtbewoners en ketenpartners om gezamenlijk te zorgen voor een prettige en veilige leefomgeving voor iedereen.

Vraag 11) Er wonen kwetsbare mensen op het Perikplein, waar zowel de gemeente als de woningbouw heeft verzuimd om met deze mensen in gesprek te gaan. Wel werd er van elkaar aangenomen dat dit wel was gebeurd door één van de partijen. Waarom is hier door de gemeente niet op gecontroleerd of dit daadwerkelijk gebeurd was?

Antwoord: De aanname dat de gemeente zou hebben verzuimd in het contact met kwetsbare bewoners aan het Perikplein, is niet juist. In het voortraject is er juist sprake geweest van intensieve samenwerking tussen de gemeente en de woningcorporatie. Daarbij is zorgvuldig gekeken naar de samenstelling van het bewonersbestand en de eventuele aandachtspunten die van belang zijn bij de plaatsing van nieuwe bewoners met een begeleidingsvraag. De woningcorporatie heeft goed in beeld welke bewoners in het complex woonachtig zijn en welke waarborgen noodzakelijk zijn om nieuwe doelgroepen, waaronder jongeren met begeleiding, passend en verantwoord te huisvesten.

Via meerdere communicatiekanalen, waaronder bewonersbrieven, inloopbijeenkomsten en persoonlijke gesprekken, worden bewoners actief meegenomen in het verdere proces. De betrokken partijen bieden volop de mogelijkheid om met hen in gesprek te gaan.

Vraag 12) Er werd tijdens de bijeenkomst ook vermeld dat deze jongeren als ze 18 zijn recht hebben op een woning, toen daar op werd doorgevraagd antwoorde deze meneer van Nidos dat zij de voogdij hadden over deze jongeren en dat deze voogdij maatregel wordt opgerekt tot hun 21^e, maar dan moet Enschede alsnog een woning regelen, Vallen deze jongeren ook onder de statushouders waar wij (gemeente) jaarlijks aan moeten voldoen voor huis-plaatsing?

Antwoord: Als de amv in Enschede worden geplaatst, tellen zij direct mee in de gemeentelijke taakstelling voor statushouders. Echter, de daadwerkelijke verplichting tot huisvesting, ook wel bekend als de uitgestelde huisvestingstaakstelling, gaat pas in op het moment dat de amv 18 jaar worden. Tot dat moment verblijven amv in een kleinschalige woonvoorziening onder verantwoordelijkheid van Nidos. In dit geval aan het Perikplein.

In sommige gevallen kan de voogdijbegeleiding vanuit Nidos, mits gemotiveerd, worden verlengd tot maximaal de leeftijd van 21 jaar. Dit is uitsluitend van toepassing wanneer er sprake is van een aantoonbare ondersteuningsbehoefte of kwetsbaarheid die voortzetting van begeleiding rechtvaardigt. Dit is geen automatische regeling, maar maatwerk op basis van individuele beoordeling.

Enschede, 6 mei 2025

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker